

Vrijstellingenbeleid examens Ma

Mei 2020 (update september 2020)

Examencommissie

Vastgesteld door CvB: 21 september 2020

Vrijstellingenbeleid examens

- Het verlenen van vrijstellingen is de verantwoordelijkheid van de examencommissie. (WEB artikel 7.4.5a, lid 1e)
- Een vrijstelling voor het examen betekent ook dat de student geen onderwijs hoeft te volgen voor dat onderdeel.
- Overige vrijstellingen van het onderwijs vallen niet onder deze regeling, daarover beslist de opleidingsmanager.
- Algemeen: de examencommissie dient zich ervan te vergewissen dat de examenonderdelen op grond waarvan vrijstelling wordt aangevraagd nog voldoen aan de huidige diploma-eisen.
- Dit voorstel is gebaseerd op Servicedocumenten van het Kennispunt Taal en Rekenen mbo, bijgewerkt februari 2020.

Algemeen

- Vrijstelling is uitsluitend mogelijk op grond van een aantoonbaar afgelegd examen (kopie bij aanvraag vrijstelling: (gewaarmerkte) kopieën van diploma of certificaat en van het resultatenoverzicht. Het inzien van het diplomaregister van DUO onder toezien van de examencommissie behoort tot de mogelijkheden. De examencommissie kan naar aanvullende bewijsstukken vragen.
- Vrijstelling voor een examenonderdeel is alleen mogelijk op grond van een voldoende resultaat. Een uitzondering hierop vormen rekenen en de keuzedelen zolang deze niet meewegen in de diplomabeslissing.
- Als de examencommissie de vrijstelling verleent, telt het eerder behaalde resultaat mee voor de eindwaardering.
- Als de examencommissie een vrijstelling heeft verleend, dan geldt deze tot en met het beoogde diplomeerjaar (eindigend op 1-10) + 1 schooljaar verlenging.

Algemeen (2)

- Als een student direct aansluitend op de onderwijs-overeenkomst wordt ingeschreven als extraneus dan blijven de verleende vrijstellingen geldig gedurende de termijn van de examenovereenkomst.
- De examencommissie verleent geen vrijstelling op grond van een eerder verleende vrijstelling voor hetzelfde examenonderdeel. (geen vrijstelling op vrijstelling)
- Een aanvraag tot vrijstelling kan worden aangevraagd tot 1 maart na inschrijving voor de nieuwe opleiding.
- Een verleende vrijstelling wordt opgenomen in het examendossier van de student (besluit examencommissie).

Beroepsgerichte onderdelen (kerntaken, werkprocessen)

- Studenten die bij Ma of bij een andere onderwijsinstelling examenonderdelen of exameneenheden aantoonbaar met goed gevolg hebben afgelegd, kunnen vrijstelling aanvragen
- Op grond van een voldoende resultaat voor de kerntaak (v of g of (afgerond) een 6 of hoger), op grond van een voldoende resultaat voor een werkproces (v of g of 5,5 of hoger)
- Zolang het crebo waar de vrijstelling voor bedoeld is, diplomeerbaar is (2 jaar uitloop)
- Tussen het (beroepsgerichte) examen dat de student behaald heeft en het (geprogrammeerde/beoogde) schooljaar van diplomering voor de opleiding waarvoor vrijstelling gevraagd wordt, mogen maximaal 3 schooljaren zitten (gerekend vanaf diplomadatum, wanneer er gediplomeerd is).

Keuzedelen (1)

Zo lang de keuzedelen niet meewegen in de slaag/zak-regeling:

- (als student instroomt in 2^e jaar N3 of N4). Vóór 1 maart van de inschrijving voor de nieuwe opleiding kan een student verzoeken een keuzedeel als 'gevolgd' te beschouwen op grond van een eerder behaalde onvoldoende voor een keuzedeel. De onvoldoende komt op de resultatenlijst bij het diploma.
- Op grond van een remediërend keuzedeel (niveau 2) is geen vrijstelling mogelijk (vrijstelling of 'als gevolgd')
- Tussen het examen dat de student afgelegd heeft en het schooljaar van diplomering voor de opleiding waarvoor vrijstelling gevraagd wordt, mogen maximaal 5 schooljaren zitten.
- Uitgangspunt: onafhankelijk van inhoud keuzedeel.

Keuzedelen (2)

Voor opleidingen miv cohort 2020 (keuzedelen wegen mee)

- Vóór 1 maart na inschrijving voor een nieuwe opleiding kan een student vrijstelling vragen op grond van een behaald keuzedeel (v of 6 of hoger) voor een overeenkomstig onderdeel. **Dat kan een keuzedeel zijn óf een deel van de kwalificatie.**
- **Uitzondering 1:** op grond van een behaald keuzedeel Engels B1/B2 kan een student voor een niveau 4 opleiding vrijstelling aanvragen voor zowel generiek Engels als het keuzedeel Engels B1/B2 (als het gekoppeld is aan de opleiding en de opleiding dus geen of slechts beperkt Engels op dit niveau bevat)
- **Uitzondering 2:** op grond van het generiek examen Nederlands 3F kan een student bij afstroom vanaf N4 vrijstelling aanvragen voor zowel generiek Nederlands 2F als het keuzedeel Nederlands 3F. (Op- en afstroom loopt via het examenbureau)

Generieke vakken: Nederlands

- Vóór 1 maart na inschrijving voor een volgende opleiding kan een student vrijstelling aanvragen voor het instellingsexamen, een deel of delen daarvan en voor het CE op grond van voldoende resultaten (een 6 als eindcijfer; 5,5 voor elk van de onderdelen)
- Bij doorstroom naar N4: ook op basis van een keuzedeel Nederlands 3F kan een student vrijstelling voor generiek aanvragen.
- De examencommissie verleent alleen vrijstelling als op ten minste hetzelfde referentieniveau examen is afgelegd als voor de opleiding nodig is. Een vmbo-examen is hiervan uitgesloten.
- Op grond van een resultaat havo- of vwo-examen Nederlands is vrijstelling mogelijk voor Nederlands 3F. Een vmbo-gediplomeerde kan ook een havo-examen of vwo-examen Nederlands hebben afgelegd.
- Tussen het examen dat de student afgelegd heeft en het schooljaar van diplomering voor de opleiding waarvoor vrijstelling gevraagd wordt, mogen maximaal 5 schooljaren zitten.

Generieke vakken: Engels

- Vóór 1 maart na inschrijving voor een volgende opleiding kan een student vrijstelling aanvragen voor het instellingsexamen, een deel of delen daarvan en voor het CE op grond van voldoende resultaten (een 6 als eindcijfer; 5,5 voor elk van de onderdelen)
- De examencommissie verleent alleen vrijstelling als op ten minste hetzelfde CEF-niveau examen is afgelegd als voor de opleiding nodig is. Een vmbo-examen is hiervan uitgesloten.
- Een vwo-examen Engels is op B2, een havo-examen op B1. Een vmbo-gediplomeerde kan ook een havo-examen of vwo-examen Nederlands hebben afgelegd.
- Bij doorstroom naar N4: op basis van een keuzedeel Engels A2/B1 is vrijstelling voor generiek Engels mogelijk. Op basis van een keuzedeel Engels B1/B2 kan vrijstelling voor generiek en een keuzedeel worden aangevraagd.
- Tussen het examen dat de student afgelegd heeft en het schooljaar van diplomering voor de opleiding waarvoor vrijstelling gevraagd wordt, mogen maximaal 5 schooljaren zitten.

Generieke vakken: rekenen (1)

Zo lang rekenen niet meeweegt in de slaag/zak-regeling:

- (als student instroomt in 2^e jaar N3 of N4). Vóór 1 maart na de inschrijving voor de nieuwe opleiding kan een student verzoeken tot een vrijstelling voor rekenen op grond van een eerder behaald resultaat. Dit resultaat (v of o) komt op de resultatenlijst.
- Tussen het examen dat de student afgelegd heeft en het schooljaar van diplomering voor de opleiding waarvoor vrijstelling gevraagd wordt, mogen maximaal 5 schooljaren zitten.
- De examencommissie verleent alleen vrijstelling als op ten minste hetzelfde referentieniveau examen is afgelegd als voor de opleiding nodig is. Een vmbo-examen is hiervan uitgesloten.
- Op grond van een resultaat havo- of vwo-examen rekenen is vrijstelling mogelijk voor rekenen 3F. Een vmbo-gediplomeerde kan ook een havo- of vwo-examen rekenen hebben afgelegd.

Generieke vakken: rekenen (2)

Wanneer rekenen meeweegt in de slaag/zak-regeling:

- (als student instroomt in 2^e jaar N3 of N4). Vóór 1 maart na de inschrijving voor de nieuwe opleiding kan een student verzoeken tot een vrijstelling voor de rekentoets/CE op grond van een voldoende resultaat (6 als eindcijfer).
- Tussen het examen dat de student afgelegd heeft en het schooljaar van diplomering voor de opleiding waarvoor vrijstelling gevraagd wordt, mogen maximaal 5 schooljaren zitten.
- De examencommissie verleent alleen vrijstelling als op ten minste hetzelfde referentieniveau examen is afgelegd als voor de opleiding nodig is. Een vmbo-examen is hiervan uitgesloten.
- Op grond van een resultaat havo- of vwo-examen rekenen is vrijstelling mogelijk voor rekenen 3F. Een vmbo-gediplomeerde kan ook een havo- of vwo-examen rekenen hebben afgelegd.
- Bij doorstroom naar N4: ook op basis van een keuzedeel rekenen 3F is vrijstelling voor generiek rekenen mogelijk.

Loopbaan en burgerschap

- Binnen Ma zijn loopbaan en burgerschap geïntegreerd in de beroepsgerichte vakken. Vrijstelling verlenen voor deze onderdelen is daarom niet mogelijk. Bij de intake wordt ingeschat waar de student in het opleidingstraject start. Vanaf daar volgt de student het onderwijs.

BPV

- Bij de start van de opleiding maakt het onderwijsteam een inschatting van de praktijkervaring en vertaalt dit in een concreet voorstel. Het onderwijsteam dient de casus in bij de examencommissie. De examencommissie moet op grond van de documentatie kunnen nagaan dat de student de bpv met goed gevolg heeft afgerond.

Bijlagen

Generieke vakken: Nederlands, rekenen en Engels (N4)

Per 1-8-2019: wijziging EKB

Artikel 3b, lid 1. De examencommissie kan vrijstelling verlenen van het afleggen van een examenonderdeel of een deel daarvan, op verzoek van de deelnemer.

Ongewijzigd:

Lid 5. De examencommissie verleent slechts vrijstelling van het examenonderdeel Nederlandse taal, rekenen of Engels of een deel daarvan, indien zij vaststelt dat de deelnemer reeds eerder examen heeft afgelegd op ten minste hetzelfde niveau als vastgesteld voor zijn beroepsopleiding:

- a. als examenonderdeel van een andere **beroepsopleiding**, of van dezelfde beroepsopleiding bij een andere instelling; of
- b. als eind- of staatsexamen of deeleindexamen zoals vastgesteld voor **havo of VWO**.

(N.B.: Cambridge examen wordt niet erkend in dit artikel)

Generieke vakken: Nederlands, rekenen en (N4) Engels

Artikel 3b. Vrijstellingen examenonderdelen en delen daarvan

- 1 De examencommissie kan vrijstelling verlenen van het afleggen van een examenonderdeel of een deel daarvan, op verzoek van de deelnemer.
- 2 De examencommissie beslist met ten minste inachtneming van de wettelijk vastgestelde eisen voor de kwalificatie, voor het keuzedeel, en voor de vaststelling van de uitslag, bedoeld in [artikel 17](#).
- 3 Indien de examencommissie vrijstelling verleent, telt de eerder behaalde waardering mee voor de eindwaardering, bedoeld in [artikel 15](#).
- 4 De examencommissie beslist of de vrijstelling betrekking heeft op het gehele examenonderdeel, dan wel in voorkomend geval op het centraal examen, het instellingsexamen dan wel een deel van het instellingsexamen.
- 5 De examencommissie verleent slechts vrijstelling van het examenonderdeel Nederlandse taal, rekenen of Engels of een deel daarvan, indien zij vaststelt dat de deelnemer reeds eerder examen heeft afgelegd op ten minste hetzelfde niveau als vastgesteld voor zijn beroepsopleiding:
 - a. als examenonderdeel van een andere beroepsopleiding, of van dezelfde beroepsopleiding bij een andere instelling; of
 - b. als eind- of staatsexamen of deeleindexamen zoals vastgesteld voor havo of vwo.

Invoeringsjaren centrale examinering

MBO-niveau	Onderdeel	Invoeringsjaar centrale examinering
4	Nederlandse taal	2014 – 2015
4	Rekenen	2015 – 2016
4	Engels	2017 – 2018
2 en 3	Nederlandse taal	2015 – 2016
2 en 3	Rekenen	2016 – 2017

Bron: steunpunttaalenrekenenmbo.nl

Havo/vwo: vanaf 2013-2014 (daarvoor geen referentieniveaus. We hoeven hier niet scherp op te letten, wanneer we de lijn aanhouden '5 jaar oud examen'.)